

L'Ospital da Scuol es üna part importanta dal Center da Sandà Engiadina Bassa.
fotografia: Fadrina Hofmann

«Important da restar ün patrun attractiv»

Cun 475 collavuraturas e collavurats es il Center da sandà Engiadina Bassa (CSEB) il plü grond patrun da lavur in Engiadina Bassa. Ün terz da tuot ils collavurats sun cunfinaris. Perquai s'ingascha il CSEB eir sur cunfin.

NICOLO BASS

Il Center da sandà Engiadina Bassa (CSEB) es cun 475 collavuraturas e collavurats il plü grond patrun da lavur in Engiadina Bassa. Da quista quantità d'impiegadas ed impiegats sun 152 collavuraturas e collavurats cunfinaris. Quai correspuonda a 32 pertschient da tuot las collavuraturas e collavurats dal CSEB. E da quists sun 120 collavurats talians (79 pertschient dals cunfinaris e 25 pertschient da tuot las collavuraturas e collavurats). E schi's piglia ourd'glioter ils cunfinaris talians sun da 120 personas be nouv personas cunfinaris «nouv». «Quai es relativamaing pac», disch Gehard Hauser, manader dal servezzan da personal dal CSEB. Sco ch'el quinta, fa il plü grond patrun da l'Engiadina Bassa quint cun blers cunfinaris da dret vegl – voul dir chi han lavurà in Svizra sco cunfinaris fingià avant ils 17 lügl 2023 – chi restaran in piazza fin dal 2033. «Actualmaing nu vaina bleras discussiuns, ils cunfinaris nu sun propcha ün tema», declera Gerhard Hauser.

Pacas fluctuaziuns da lavur

Il Center da sandà Engiadina Bassa cumpiglia l'Ospital Scuol, il Bogn Engiadina, la partiziun da chüra culla Chasa Puntota, la Chüra Lischana e las gruppas decentralas a Zernez e Samignun, la Clinica Curativa e la partiziun da servezzans sur tuot las singulas gestiuns. Sco cha'l manader dal servezzan da personal quinta, haja il CSEB relativamaing pacas fluctuaziuns da lavur. «Nus provain dad esser ün patrun da lavur attractiv, quai ha influenza eir sülla fluctuaziun pro las plazzas da lavur», declera'l a man da duos exaimpels. Intant cha oters centers da sandà cumbatan cun mancanza da personal, maina Gerhard Hauser üna glista d'aspet pro plazzas da lavur illa partiziun da chüra acuta. Implü sun las plazzas da meidis

assistents i'l Ospital da Scuol occupadas fin in lügl dal 2027. «Quai es üna conferma, cha nus eschan ün bun patrun e cha'l personal specialisà lavura jent pro nus e vain eir jent in nossa regiun», disch Gerhard Hauser. Sco ch'el quinta, saja la paja d'assistents e d'assistents reglada in tuot il chantun Grischun. Cha uschè possan ils meidis assistents decider unicamaing davart il lö e l'affar e na süin basa da l'indemnisaziun. El renda eir attent al fat, cha'l CSEB haja pudü far quist on contrats cun ses giarsunas chi vöglian imprendere il manster da spezialistas da sandà. «Normalmaing d'eiran quai trais fin quatter l'on. Ma quist on vaina gnü ses annunzchas qualifichadas. Lura füssa bain stat puchà da resguardar be quatter e da nu dar la schanza a tuotass ses?»

Restar ün patrun attractiv

Per Gerhard Hauser haja il bun nom dal Center da sandà Engiadina Bassa üna grond'influenza sül marchà da lavur in Svizra e sur cunfin. Ad el es nempie consciaint, cha tuot las plazzas da lavur nu pon gnir occupadas cun personas da la Svizra e cha raduond ün

terz da las collavuraturas e dals collavurats gnaran eir in avegnir da sur cunfin. «Nus eschan fich dependents dals cunfinaris. Perquai ans ingaschainta eir ferm sur cunfin», quinta il manader dal servezzan da personal. Uschè infuormescha il Center da Sandà Engiadina Bassa eir regularmaing cun inserats illas medias dal Tirol dal Süd. «Nus eschan eir in stret contact cul büro da cunfinaris a Damal e nus pigliain eir regularmaing part a radunanzas ed inscunters da la Società da cunfinaris dal Tirol dal Süd», quinta'l. Uschè bada'l ingio cha la s-charpa schmacha e po reagir sün tschertas tendenzas. «Üna part dals commembers da quista società da cunfinaris sun eir noss collavurats. Cun esser pro a las radunanzas restaina in stretta coliaziun.» Cha las collavuraturas ed ils collavurats stiman eir quista preschentscha e quist ingaschainta da lur patrun e sajan cuntaints culla situaziun actuala.

Ingünas masüras implü

Ulteriuras masüras a cuorta ed a lunga vista nun han ils responsabels dal CSEB

amo defini. «Nus provain da restar ün patrun attractiv, quai pudain nus influenzer directamaing», quinta Gerhard Hauser. Cha la decisiun da gnir o restar pro'l CSEB stopcha mincha collavuratura e mincha collavuratur trar sves. Tenor il manader dal servezzan da personal nun es be la dumonda da l'indemnisaziun decisiva, dimpersè eir la dumonda schi's voul far minchadi il viadi da lavur fin in Engiadina Bassa. Dal Vnuost Sura fin a Scuol sun quai svelt üna jada duos fin trais uras da viadi al di. Cunfinaris sun bainschi personas chi vivan i'l perimeter da 20 kilometers davent dal cunfin. Ed il cunfin chi quinta pe'ls Tirolers dal Vnuost es il cunfin da Müstair. «Finalmaing sto minchün metter sias prioritats e decider davart seis agens criteris da qualità da vita», disch Gerhard Hauser.

Pacs cunfinaris da l'Austria

Naturalmaing guadognan cunfinaris chi vegnan in Svizra daplü co schi lavuran in lur pajais. Fin uossa pajaivan ils cunfinaris unicamaing l'imposta a la funtana. Il Chantun pajaiva lura üna jada l'on üna part da quist'imposta a la

funtana a l'Italia. Culla nouva cunvegna vain abolida quista contribuziun ed ils cunfinaris ston pajar in tuots duos pajais impostas, voul dir cha'ls cunfinaris ston pajar impostas eir in Italia, resguardond e cun dedüer naturalmaing l'imposta a la funtana chi vain pajada eir in Svizra. Per cunfinaris chi lavuraivan in Svizra avant ils 17 lügl 2023 vala la cunvegna veglia fin dal 2033. Per nouv cunfinaris vala invezza la cunvegna nouva. Cha la nouva cunvegna tanter la Svizra e l'Italia nu saja neir propcha stat- ta ün tema pro l'ingaschainta da «nouv» cunfinaris, declera Hauser.

Il CSEB ha eir cunfinaris da l'Austria chi lavuran a Scuol e tuornan minchadi sur cunfin a chasa. Il sistem d'impostas es eir different e na propcha congualabel cun l'Italia. Sco cha Gerhard Hauser quinta, stopchan las cunfinarias ed il cunfinaris da l'Austria pajar impostas da fin 48 pertschient da la paja. Cha adonta da quai saja amo adüna attractiv avuonda da lavurar in Svizra.

80 pertschient lavuran illa chüra

Ils cunfinaris nu das-chan pernottar daplü co 45 dis respectivamaing nots l'on in Svizra. «Quai correspuonda plü o main ad üna pernottaziun l'eivna», declera Gerhard Hauser. Cha quista regla saja üna sfida pels responsabels dal CSEB. «Impustüt pro collavuraturas e collavurats chi fan servezzan da piket e ston dormir a Scuol stuvain nus partir aint bain per tgnair aint quista regla», quinta il manader dal servezzan da personal. Pertocs sajan impustüt ils collavurats dal mantegnaint. «80 pertschient dals cunfinaris lavuran illa partiziun da chüra e lur uras da servezzan sun regladas cleramaing», declera'l. Per Gerhard Hauser es uossa da verer co cha la situaziun da cunfinaris as sviluppa ils prossems ons. «Intant eschan cuntaints culla situaziun e nus nu stuvain amo reagir», conclüda il manader dal servezzan da personal dal Center da sandà Engiadina Bassa.

Gerhard Hauser es manader dal servezzan da personal pro'l Center da Sandà Engiadina Bassa e responsabel per 475 collavuraturas e collavurats.

fotografia: Nicolo Bass

Sobald der Artikel online ist, steht Abonnent:innen auf engadinerpost.ch eine deutsche Übersetzung zur Verfügung.